

◆ CSS: Layout

Skrevet av: Lars Klingenberg

Oversatt av: Stein Olav Romslo

Kurs: Web

Tema: Tekstbasert, Nettside

Fag: Programmering, Teknologi

Klassetrinn: 8.-10. klasse, Videregående skole

Introduksjon

Målet med oppgåva er å lære korleis ein lagar ei nettside med ein meny og eit innhaldsfelt.

I denne oppgåva forventar me at du har vore gjennom HTML- og CSS-oppgåvene så langt og/eller er kjent med `<div>` - og HTML5-taggarane.

Steg 1: Me startar frå toppen

Før me startar må me ha ei heilt enkel HTML-side. Sidan me har lært å bruke HTML5-taggar, så brukar me det i denne oppgåva.

- ☐ Last ned og pakk ut layout.zip (ressurser/layout.zip).
- ☐ Åpne index.html i favoritt-teksteditoren din.
- ☐ Legg til biletet header.jpg innanfor taggen <header> (hugs å leggje til alt - tekst).

Hint

Biletet er 1080 (breidde) × 250 (høgde) pikslar (pixels eller px), så me vel å bruke breitta til biletet som eit mål på kor brei sida vår skal vere.

Som du ser er det eit kvitt mellomrom over og på sida av biletet. Dette kan me bli kvitt ved å bruke følgjande CSS innanfor <style> :

```
body{  
  margin-top: 0;  
  margin-bottom: 0;  
  width: 1080px;  
}
```

margin-top: 0px; margin-bottom: 0px; fjernar alle margar i <body> som allereie ligg inne som standard. Denne midtstiller òg <body> -taggen på sida vår.

width: 1080px; fortel nettsida vår at <body> skal vere 1080px brei.

Sidan me har definert kor brei <body> skal vere, så ser me tydelegare at me har midtstilt headeren vår.

Lagre prosjektet ditt

Hugs å **LAGRE** fila og prøv å **VISE** den i nettlesaren din.

Steg 2: Legg til bakgrunn

No som me har eit biletet som header kan det passe å finne ein fin bakgrunn. Ved hjelp av eit utvidingsverktøy til Chrome som heiter ColorZilla (<https://chrome.google.com/webstore/detail/colorzilla/bhlhnicpbhignbdhedgjhgdocnmhnmr>

kan du finne grønfarga som er på `header.jpg` . Utvidinga `colorZilla` finst til Firefox her (<https://addons.mozilla.org/en-us/firefox/addon/colorzilla/>). Farga me har valt her er `#3DD14B` .

Sidan me har gjort `body` smalare (`1080px` brei) så kan me bruke `html` -selektoren i CSS for å setje bakgrunnsfarga. Då er det viktig at me hugsar å definere kor brei og høg `html` -en skal vere, og det bør vere heile nettlesaren, altså `100%` :

```
html{
  height: 100%;
  width: 100%;
  background-color: #3DD14B;
}
```

Lagre prosjektet ditt

Hugs å **LAGRE** fila og prøv å **VISE** den i nettlesaren din.

Steg 3: Legg til meny

Å leggje til ein meny er ikkje berre berre. No skal me gå gjennom det steg for steg slik at me får menyen til å sjå fin og ordentleg ut.

Det fyrste me må gjere er å leggje til lenker i menyen vår. Menyten vår skal liggje i `<nav>` -taggen.

- ☐ Lag ei liste og legg til 3 liste-element som skal ha kvar si lenke.

Hint

No ser sida vår slik ut:

No skal me få bort prikkane bak liste-elementa og gjere så dei visast etter kvarandre mot venstre:

```
nav ul li{
  float:left;           /* gjer at teksten flyt frå venstre mot høg
re */
  list-style-type: none; /* fjernar punktet framfor liste-elementet
*/
}
```

☐ Kan du tenke deg kvifor det står `nav ul li`?

Grunnen til at me skriv `nav ul li` på denne er for å spesifisere at me skal setje stil på `li` (list items) i den uordna lista `ul` som ligger innanfor `nav`-taggen. På denne måten vil ikkje andre lister bli påverka av den stilen me set, berre den lista som ligg inne i `<nav>`-taggen. No ser nettsida vår slik ut:

No ser me at me har fått liste-elementa våre til å leggje seg mot høgre, og dei har ikkje lengre punkt bak seg. No skal me setje stil på heile lista og ikkje berre liste-elementa. For å gjere det må me bruke `nav ul`. I koden under er det nokså kjente ting. Me midtstiller alt, set ei høgde og breidde på lista, og me legg på ein kant rundt lista for å markere kor menyen vår skal gå. Det siste, `padding: 0px`, er for å fjerne eit standard inntrykk som du får når du brukar lister.

☐ Studér koden under.

☐ Prøv å fjerne/kommentere ut ei eller fleire linjer for å sjå kva dei gjer.

☐ Forstår du kvifor me har `1072px` i staden for `1080px`?

```

nav ul{
  margin-top: 0px;          /* fjernar margar og midtstiller */
  margin-bottom: 0px;
  width: 1072px;            /* set breidda til 1040px, sida */
  height: 40px;             /* set høgda til 40px */
  border: #000000 4px solid; /* Ramme rundt heile lista */
  padding: 0px;             /* Fjernar standard mellomrom mellom tekst
    og "veggar" */
}

```

Grunnen til at me brukar 1072px i staden for 1080px er fordi me har ei hovudramme som er på 4px og som er på både høgre og venstre side, altså $2 * 4px = 8px$.

Sidan me skal ha ein meny så har me lagt inn lenker (`<a>`) i liste-elementa. Difor må me leggje til CSS for at desse skal visast på ein skikkeleg måte. No skal me dele inn hovudramma me har laga slik at det ser ut som lenkene er knappar. I kodeblokkja under ser du korleis me kan lage mellomrom mellom lenkene ved å bruke `padding`, leggje til ein strek på høgre side for at den skal sjå ut som ein knapp, ta bort understrekar, gjere skrifta større og gjere den grøn.

- ☐ Studér koden under.
- ☐ Kva skjer viss du fjernar `padding-left` og `padding-right`?
- ☐ Kva skjer viss du fjernar `display: block`?
- ☐ Kva skjer viss du fjernar `color: #3DD14B`?
- ☐ Prøv å endre på tala og sjå kva som skjer.

```

nav ul li a{
    display: block;           /* Gjer at kantane går heilt opp til hovudr
amma */
    padding-left: 20px;       /* mellomrommet til venstre frå teksten til
ramma */
    padding-right: 20px;      /* mellomrommet til høgre frå teksten til r
amma */
    line-height: 40px;        /* kor høg linja skal vere */
    border-right: #000000 4px solid; /* legg til ramme med farge, tjukk
leik og stil */
    text-decoration: none;     /* tar bort understrekar */
    font-size: 20px;          /* set skriftstorleiken til 20px */
    color: #3DD14B;
}

```

Dette er slik nettsida vår ser ut så langt:

Steg 4: Leggje til innhald på sida

No skal me leggje til ei overskrift og litt tekst på sida vår. Dette gjer me innanfor `<section>`-taggen.

- ☐ Legg til ei overskrift. Hugsar du kva tag eit brukar då?
- ☐ Legg til litt tekst, du kan òg leggje til eit bilete viss du ynskjer det.

Hint

- ☐ Legg til ei passande bakgrunnsfarge på `section`.
- ☐ Legg til ei høgde på `section` slik at sida ser større og meir komplett ut.
- ☐ Legg til ei passande farge på overskrifta di.

- ☐ Bruk padding til å flytte overskrifta litt bort frå kanten på venstre side.
- ☐ Gjer det same du gjorde med overskrifta med avsnittet du har laga.
- ☐ Viss du la inn eit bilete, prøv å få det sentrert på sida.

Hint

Dette er slik nettsida vår ser ut så langt:

Steg 5: Leggje til footer

No skal me leggje til informasjon i `<footer>`. Ein footer er nedst på sida og viser ofte kontaktinformasjon til dei som eig sida og om det er copyright på sida. Det er gjerne eit sitemap. Eit sitemap er ei oversikt over heile nettsida slik at det skal vere enkelt for brukaren å finne fram på sida. La oss berre leggje litt enkel tekst i footeren.

- ☐ Legg til eit avsnitt med namnet ditt og gjerne årstalet eller datoen i dag.

Me vil vise at footeren faktisk er ein footer slik at den ikkje blir blanda med `section`. Difor kan det vere lurt å leggje til ein `border` på toppen av footeren. La oss leggje til litt CSS.

- ☐ Legg til ei passende høgde på footer .
- ☐ Viss du føler at me treng litt padding legg du til det.
- ☐ Legg til ei passende bakgrunnsfarge.
- ☐ Legg til ei farge på teksten slik at den synest betre.
- ☐ Legg til ein border-top for å få ei ramme øvst på footeren .

Dette er slik nettsida vår ser ut så langt:

Forslag til footer-CSS

Gratulerer! No har du laga din fyrste layout! La oss kople saman fleire sider slik at det liknar meir på ei ordentleg nettside. Du har sikkert lagt merke til at lenkene i menyen vår ikkje fungerer?

Steg 6: Kople saman fleire sider

No skal me lage to nye sider med same stil, slik at alle sidene blir kopla saman. I steg 3 laga du ein meny og la til to lenker. No skal me lage sidene dei lenkar til. Her har me brukt `side2.html` og `side3.html`. Du kan kalle dei kva du vil.

- ☐ Kopier all kode frå `index.html` til to nye sider `side2.html` og `side3.html`.
- ☐ No skal du endre overskrifta og teksten i `side2.html` og `side3.html` slik at du får tre ulike sider.
- ☐ Syt for at dei to sidene ligg i `nav` på alle sidene.

Døme:

```
<nav>
  <ul>
    <li><a href="index.html">Heim</a></li>
    <li><a href="side2.html">Side 2</a></li>
    <li><a href="side3.html">Side 3</a></li>
  </ul>
</nav>
```

- ☐ Prøv å trykkje deg til kvar av sidene for å teste om lenkene fungerer. Fungerer dei? Viss ikkje må du sjekke at alle filene ligg i same mappe og er skrive riktig.

TADA! Du har laga ei flott nettside du kan byggje vidare på!

Ting å jobbe vidare med

- ☐ Bruk
[w3schools.com/css/css_link.asp](http://www.w3schools.com/css/css_link.asp)
(http://www.w3schools.com/css/css_link.asp)
til å leggje til forandring på lenkene når du heldt over dei.
- ☐ Legg til endå ei side, til dømes "Mitt favorittspel". Skriv om det, legg til bilete og videoar som er relatert til spelet.
- ☐ Legg teksten på sida i `div`-ar og set ulik stil på dei.

Del inn `section` slik at du kan få ulike delar på sida, hent gjerne inspirasjon frå Internett. Til dømes `vg.no` (<http://vg.no>)

Døme på kode for nettsida

MERK: Legg merke til at under `border` er fargekoden `#000` i staden for `#000000`. Dette tyder akkurat det same: `#rgb` eller `#rrggbb`. Viss du brukar 6 tal og bokstavar kan du enklare spesifisere nøyaktig farge enn berre med `#rgb`. R = raud, G = grøn, B = blå. Det er tala og bokstavane som bestemmer kor mykje raud, grøn og blå det skal vere i farga.

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<title>Layout</title>

<style>

    html{
        height: 100%;
        width: 100%;
        background-color: #3DD14B;

    }

    body{
        margin-top: 0px;
        margin-bottom: 0px;
        width: 1080px;
        background-color: #634335;
    }

    nav ul{
        margin-top: 0px;           /* fjernar marger og midtstiller */
        margin-bottom: 0px;
        width: 1072px;             /* set breidda til 1040px, sidan */
        height: 40px;             /* set høgda til 40px */
        border: #000 4px solid;    /* Ramme rundt heile lista */
        padding: 0px;             /* Fjernar standard mellomrom mellom te
kst og "veggar" */
    }

    nav ul li{
        float: left;              /* gjer at teksten flyt mot venstre */
        list-style-type: none;    /* fjernar punktet framfor liste-elemen
tet */
    }

    nav ul li a{
        display: block;           /* Gjer at kantane går heilt opp til ho
vudramma */
        padding-left: 20px;       /* mellomrommet til venstre frå teksten
til ramma */
        padding-right: 20px;      /* mellomrommet til høgre frå teksten t
il ramma */
        line-height: 40px;        /* kor høg linja skal vere */
        border-right: #000 4px solid; /* legg til ramme med farge, tjuk
kleik og stil */
    }

```

```

    text-decoration: none; /* tek bort understrekar */
    font-size: 20px;      /* set skriftstorleiken til 20px */
    color: #3DD14B;
}

section{
    background-color: #634335;
    height: 400px;
}

section h1{
    color: #FFF;
    padding-left: 30px;
}

section p{
    color: #3DD14B;
    padding-left: 30px;
}

footer{
    height: 40px;
    padding-left: 20px;
    padding-bottom: 10px;
    background-color: #634335;
    border-top: #3DD14B 4px solid;
    color: #3DD14B;
}

```

</style>

</head>

<body>

<header>

</header>

<nav>

Heim

Side 2

Side 3

</nav>

<section>

<h1>Velkommen</h1>

```
<p>Dette er den nye kule heimesida mi.</p>
```

```
</section>
```

```
<footer>
```

```
<p>Kodeklubben Trondheim, 2016</p>
```

```
</footer>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

Lisens: CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed>)